

TORONTÁL

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	48 K
Félévre	24 K
Hogyedévre	12 K
Egy órára	4 K

Egyes szám ára 16 fillér.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP

Felelős szerkesztő: Dr. MAYER JENŐ.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL

Zépelka-utca 1. sz. Telefonszám: 2.

MEGJELENIK MINDENNAP, VASÁR ÉS ÜNNEPNAPOK KIVÉTELVÉL.

Nagybecskerek, 1918.

XLVII. évfolyam, 73. szám.

Péntek, március 29.

Diadalról-diadalra nyomulnak előre a németek.

Berlin, márc. 29. Illetékes berlini forrásból közlik a következőket: Győzelmes csapataink diadalról-diadalra nyomulnak előre.

Legutóbb rohammal sikerült elfoglalni az amerikaiak által négy sinpárra kiépített vasuti vonalat, amely Amienst Montdidieren át Párisig köti össze és így az ellenség legfontosabb összekötő vonalát frontja mögött elfoglaltuk.

Az Amiens felé vezető út legnagyobb része már hátunk mögött van.

A hadifoglyok száma óráról-órára növekszik. Minden szám, amelyet találgatnak, eltöprel a valódi szám mellett. Előrenyomulásunk óráról-órára rohamosan halad előre, az angolok veresége egyre nagyobb.

Nem kétséges, hogy legrövidebb időn belül új Hindenburg-féle előnyomulással újabb Hindenburg-csapás fog bekövetkezni másik fronton.

Páris, márc. 29. A Havas-ügynökség szerint komoly a helyzet, de nem ad okot nyugtalanságra, mert hatalmas tartalékaik vannak a szövetségeseinknek.

Az ellenség célja Amiens, de a francia hadsereg Foch tábornok vezetésével a Lassigny-Noyon fronton feltartóztatja.

(A francia távirati ügynökség eme bizakodása Noyon elestével már semmivé vált.)

Rotterdam, márc. 29. A „Courant” szerint a németek támadásra készülnek. Az Arrastól keletre elterülő frontszáv bevételével abba a helyzetbe kerülhet a francia-angol sereg, hogy 2 oldalról bekerítik.

Rotterdam, márc. 29. Az angol lapok haditudósítói jelentik, hogy a nagy csata nem ért még véget. Tegnap rövid szünet állott be, amit új támadások fognak követni.

Repington, ezredes a „Morning Post”-ban azt írja, hogy akkor lesz új fejezete a harcnak, ha egyik vagy másik fél támadásba megy át.

Genf, márc. 29. Noyon elfoglalása Párisban nagy aggodalmat keltett. A szociálista lapok hevesen gúnyolják Clemenceaut.

A „Matin” azt írja, hogy a francia-angol csata közös harc, amely közös célért folyik.

Az „Echo de Paris” szerint két nap múlva új csata kezdődik, amelyben az ententének kedvezőbb lesz a helyzete.

Albert elestével veszedelem fenyegeti Amienst is, mert semmi természeti akadály nincs, amely fel tudná tartani az ellenséget.

Amiens eleste nem csak fontos vasuti csomópont elvesztését, hanem az angol hadsereg hatalmas bázisának elvágását is jelentené, amely bázist át kellene helyezni Abeville vagy Roye-be.

Berlin, márc. 29. Március 21-én az angol hadvezetőségnek irományait ejtettük zsákmányul. Ebben a 3-ik angol hadtest jelentését találtuk, amelyből kiténik, hogy két szökevény lotharingiai német katona áruló vallomást tett az angolok előtt. Elárulták, hogy 21-én kezdődik a nagy támadás és arról is szolgáltak felvilágosítással, hogy milyen előkészületek történtek.

Ez az árulás március 19-én történt, tehát már későn, mert nem volt ideje az ellenségnek előkészületekre, de végzetes lehetett volna, ha előbb történik. A két áruló neve Lentz és Rodolfe Pál közemberek.

Amsterdam, márc. 29. A „Times” haditudósítója jelenti: A fronton az éjszakai támadások sokkal kellemetlenebbek, mint a nappalok, mert az éjjel még nagyobb méretű.

Amienst repülő bombázzák. A lakosság menekül a városból.

Rotterdam, márc. 29. Reuter-jelentés szerint a mai támadásban az ellenség a legnagyobb erőfeszítést tanúsította. Alig lehet feltételezni, hogy a németek más helyen is támadást kísérelnek meg.

Berlin, márc. 29. A „Vossische Zeitung” szerint a német hadvezetőség újabb rést készül vágni az ellenség sorain. Mikor e sorok megjelennek — írja a lap — a második nagy támadás már meg is kezdődött...

Hazautaztak a román delegátusok.

Bécs, márc. 29. Romániával a gazdasági tárgyalások a legfontosabb pontokra nézve elvi megegyezésre vezettek. A részletek kidolgozása legalább 2 hetet vesz igénybe, ezért a delegáció vezetői erre az időre hazautaztak. Később visszatérnek a békeszerződés aláírására. Czernin, Kühlman, Radoszlavov holnap utaznak el.

250 ezer párisi menekült.

Madrid, márc. 29. Francia forrásból jelentik: Franciaországban rettentő a helyzet. Bordeaux, Lyon nem képes befogadni a menekülteket. Hétfő óta 250 ezer ember hagyta el Páris.

A császár távirata

Bárczy polgármesterhez.

Budapest, márc. 29. Bárczy István polgármester üdvözlő táviratot küldött Budapest székesfőváros közönsége nevében Vilmos császárnak. A császár ma táviratban válaszolt a polgármesternek:

— Mi, akik eddig szoros testvéri szövetségben — írja a táviratban — az ellenség terveit keleten megghusítottuk, ép oly bizonyos, hogy Isten segítségével nyugaton is megghusítjuk és letesszük a tartós és becsületös béke alapját.

Vacsorán a császárnál.

Budapest, márc. 28. A „Déli Hirlap” írja: A „Berliner Tageblatt” haditudósítója vacsorán volt Vilmos császárnál. A terembe a császár egy térképpel a kezében lépett be.

— Uraim — mondotta — a csapatainktól érkezett jelentések olyan örövendetesek, hogy már most a vacsora előtt kell róluk szólanom.

Ezzel a falra függesztette fel a térképet. Majd így folytatta:

— Az a mozdulat, amelyet gondos előkészítés után végrehajtottunk, teljesen sikerült. Hála csapataink nagyszerű teljesítményének, kijutottunk a Somme csatateréről a mozgó harcokba, amelyek teljes sikerrel járnak.

A császár vacsora alatt pohárköszöntőt mondott és a csapatok egészségére üritette poharát.

Angol hivatalos jelentés.

London, márc. 29. Hivatalosan jelentik: A harcok a Somme mindkét partján hevesen folytatódnak. Ma reggel az ellenség Arrastól keletre erősen ágyuzta a védelmi állásainkat. Támadása fejlődőben van.

Láng Lajos meghalt.

Budapest, márc. 29. Láng Lajos báró, országgyűlési képviselő tegnap este szívszélhűdésben hirtelen meghalt.

Királyi kitüntetések.

Budapest, márc. 29. A hivatalos lap közli, hogy a király József főhercegnek, a harctéren kifejtett kiváló tevékenységéért a Szent István-rend nagykeresztjét adományozta.

Bécs, márc. 29. A király Kühlmannak a Szent István-rend nagykeresztjét adományozta.

Hivatalos jelentések

Vezérkarunk jelentése.

Budapest, március 28.

A miniszterelnökség sajtóosztályától ma a következő hivatalos jelentést kaptuk a harc-
téri eseményekről:

Veneziaiban helyenkint élénkebb ágyutüz.
A nyugati fronton támadásunk újabb tért
nyert.

A vezérkar főnöke.

Német hivatalos jelentés.

Berlin, március 28.

A nagy főhadiszállás jelenti:

NYUGATI HARCTER:

A franciaországi csatáéren az angolok friss
és más arcvonalokról elvont csapatokat vetet-
tek harcba.

Bapaumetől északnyugatra az ellenséget régi
tölcserállásokból Bucuoynra és Hebuternera ve-
tették vissza. Különös szívóssággal hiába küz-
dött az ellenség Albert visszafoglalásáért. Erős
páncélkocsikkal végrehajtott támadások a város
nyugati részén fekvő magaslatok lejtőin vére-
sen omlottak össze.

A Sommetől délre hadosztályaink sok helyen
régii ellenséges állásokon át egyengették ma-
guknak az utat és az angolokat és franciákat
Franciaországnak 1914 óta a háboruban még
érintetlen vidékére verték vissza.

A német trónörökös győzelmes csapatai fel-
tartóztatatlan támadásban St. Quentinől a
Sommeon át az ellenséges állásokat hatvan
kilométernyi mélységben benyomták.

Tegnap Pierrepont-tól előnyomultak és elfog-
lalták Mont Didieret. Veszteségeink a normális
határokon belüliek. Egyes gyűjtőpontokon su-
lyosabbak. A könnyű sebesülések számát az
összes veszteségek hatvan-hetven százaléka
becsülik.

A lotharingiai arcvonalon a tüzérségi harcok
erősödtek. Richhofen báró százados 71-ik,
72-ik és 73-ik légi győzelmét aratta.

A többi harctérről nincs ujság.

Ludendorff.

A torontálkeresztési parcellázás.

Még egy évtizede sincs annak, hogy az 1911.
XV. t.-c. alapján megalakult a „Magyar Föld-
hitelintézetek Országos Szövetsége”. Áldásos
működésének hatása országsszerte érezhető s
ami különösen kiemelékre méltó, hogy ezen
altruisztikus intézmény élén arra rátermett
szaktekinetvények állanak.

Mint ismeretes az Altruista Bank főhivatása
a parcellázás — telepítési akció.

A legutóbbi telepítési akciót a bank a ma-
gyar Vallás-alap uradalomtól átvett Torontál-
keresztés. Ötvösd és Józsefszállás községekben
végezte.

A magyar Vallás-alap uradalom a közel 50
éven át bérbe birtokszántóföldeket fenntevetett
3 község telepeseinek örök váltságba adta át,
s a telepítési akciót az Altruista Bank kiváló
vezérigazgatója báró dr. Pap Géza s Russ
Herman igazgató vette kezébe.

Az Altruista Bank ezen bérföldeket még
1912. október hó 1-én vette át és pedig a
torontálkeresztési földeket holdankint 900 K.,
az ötvösd és józsefszállási földeket holdankint
600—700 koronáért.

A birtokbavételnek bár 1912. év október 1-én
kellett volna megtörténnie, azonban a bank
a vallásügyi kormánytól kieszközölte, hogy a
telepítési akció végleges lebonyolítása 1918.
október hó 1-éig elhalasztott, ami által lehe-
tővé tették, hogy a szinmagyar 3 telepes köz-
ség bérlő kiscgazdái a háborus kedvező kon-

junkturák által oly helyzetbe jutottak, hogy a
ma már olesó földeket ugyszólván készpénzért
megtudják váltani, s ezzel 3 tiszta magyar
község jövő boldogulását s gazdasági fejlődé-
sének alapját biztosították.

Mindhárom község hálátelt szívvel köszön-
heti jövőjét báró dr. Pap Géza vezérigazgató
és Russ Hermann igazgató uraknak, akik ön-
zetlenül, fáradhatatlan buzgalommal egyedül
a földmives kiscgazdák érdekét a szívükön
viselve, ily kedvező eredménnyel oldották meg
a nagy feladatot.

S noha az altruista bank ezen községek ér-
dekében nemcsak fáradozott, de tetemes anyagi
áldozatot is hozott s ennek dacára a földeket
a telepes bérlőknek minden költség nélkül az
eredeti 900 és 700, illetve 600 koronás vétel-
áron adta át.

Ezenfelül a telepes községek minden ügyét
felkarolta, beszerzett a telepes gazdáknak maxi-
mális áron nagymennyiségű nemesített buza-
vetőmagot, cirok- és kendermagot, egyszóval
ezen hozzátartozó községekről atyailag gondos-
kodott.

Három község magyar lakossága háláját és
köszönetét fejezi ki ama népharátoknak, kik
megalapozták a községek jövő boldogulását.

Ebben az örök váltság ügyben Torontál-
keresztés község volt a kezdeményező s a
község szeretett képviselője ifj. dr. Dániel Pál
országgyűlési képviselő ur segélye és közben-
járása, valamint a község agilis jegyzőjének
közreműködésével elérte leghőbb vágyát, hogy
az 50 éven át küzdelmek s nyomor árán is
őseik által megszánt s mai napig fentartott
bérföldeket végre sajátjukként megszerezhették.

T. A.

HIREK

— **Husvétii istentiszteletek sorrendje.** Ma
délelőtt 9 órakor a nagybecskereki római kath.
templomban csonka mise volt, amely alkalom-
mal megfosztották az oltárokat ékességeiktől.
Délután 3 órakor lamentáció és német szent-
beszéd volt, amit Euseh János h. plébános
tartott. Holnap, nagyszombaton reggel 7 óra-
kor tüzszentelés és husvétii gyertyaszentelés,
utána keresztkeztentelés és nagymise. Dél-
után 6 órakor feltámadási körmenet. Vasárnap
délelőtt 10 órakor német szentbeszéd. Tartja
Euseh János. Utána ünnepies zenés nagymise.
Délután 3 órakor vécsernye. Hétfőn délelőtt
10 órakor magyar szentbeszéd. Tartja Hoff-
mann István s. lelkész. Utána ünnepi zenés
nagymise. Délután 3 órakor vécsernye.

— **A 19—24 évesek sorozása.** Nagybecske-
reken a 19—24 éves alkalmatlanokat — mint
a katonaugyosztály közli veitünk — április 18-án
fogják sorozni.

— **A gyermekbarát egyesület közgyűlése.** A
nagybecskereki iskolagyermekbarát egyesület ápril-
is hó 1-én, husvétihétfőn, határozatképtelenség
esetén április hó 7-én d. e. 11 órakor tartja
évi közgyűlést a róm. kath. hitközség ter-
mében.

— **A Kurländer-cég faszén hirdetésére,** mely
lapunk mai számában megjelent, ezuton is fel-
hívjuk a közönség figyelmét.

— **Az anyakönyvi hivatalból.** A nagybecs-
kereki anyakönyvi hivatalban a lefolyt héten a
következő bejelentések történtek:

Házasságok: Lafen Ferenc r. kath. éjjeliőr
és Fuchs Ottilia r. kath., Buschbacher János
r. kath. asztalos és Kaip Mária r. kath., Bara-
bás István közl. a cs és kir. 12. gy.-e. gépf-
osztagnál ág. ev. és Szücs Rozália ref.

Születések: Meiszner Keresztély r. kat. ke-
reskedősegéd, leány. — Galantha Károly ág.
h. ev. pincér, leány. — Haekl György r. kath.
napszámos, fiu. — Molnár István r. kath.
napszámos, leány. — Antal Ferenc r. kath.
napszámos, leány. — Czveity Vitályos g. kel.
földmives, leány. — Moldován Béla g. k. tég-
laverő, leány. — Rephardt Katalin r. kath.,
fiu. — Rác György r. kath. napszámos, fiu.

Hálalozások: Kühn János r. kath., 63 éves
kéményseprőmester, ütőérelmeszesedés. — Özv.
Értel Antalné r. kath. 72 éves, aggkór. —
Özv. Szücs Jánosné r. kath. 42 éves napsz.,
tüdővész. — Vas Pál r. kath. 73 éves nap-
számos, aggkór. — Soki Józsefné r. kath. 39
éves, szívhüdes. — Özv. Üreki Tivadarné g.
kel. 61 éves, bélgümökör. — Tabacski Voin
g. kel. 17 hónapos, bélhurut. — Kiss Janos
r. kath. 12 éves, szívhüdes. — Gál Sándor rk.
19 éves asztalos, tüdővész. — Rephardt Ti-
vadar r. kath. 2 napos, életgyenge. — Reiner
Mór izr. 75 éves keresk., aggkór.

— **Akinek sok a vágott dohánya.** Lauer
János billédi lakost — mint tudósítónk írja —
a csendőrök tetten érték, amint lakásán „szűz”
dohányt vágott. Dohányvágó gépét tizennyolc
kiló vágott dohánnyal együtt lefoglalták. A fel-
jelentést a pénzügyi hatóságnak megtették meg-
felelő eljárás végett.

— **A jó szomszédok.** Krausz Miklósné lov-
rini asszony panaszt tett a csendőroégén, hogy
Stahl József nevű szomszédja törött tégladara-
bokat dobál át az udvarára. A tégladarabok
öt és a menyét érték, úgy hogy harminc napig
tartó sérüléseket szenvedtek. A csendőrség az
eljárást megindította a dobálózó szomszéd
ellen.

— **Katonazeno.** A Kaszinóban holnap, szom-
baton és husvét hétfőjén este a 12-ik gyalog-
ezred cigányzenekara játszik.

Telefon 330.

Szombat, 30-án egy előadás, fél 9 órakor.
Vasárnap, 31-én 4 előadás, 3, 5, 7 és 9 órakor.

Halálítélet.

Bűnügyi dráma 4 felvonásban. Irta: Jókai Mór.

Városi Mozi a Városi Színházban.

Hétfőn, 1-én 4 előadás, 3, 5, 7 és 9 órakor.
A Nordisk Films Comp. elsőrangú attrakciója.

Boldogságkapuja

Dráma 3 felvonásban.

Telefon 330.

Kedden, 2-án 2 előadás, 6 és fél 9 órakor.
Joe Jenkins, a mesterdetektív kalandja.

Dráma a toronyszobában.

Detektív sláger 4 felvonásban.

MODERN MOZI

Az Orientben (Aradáci-ut)
TELEFONSZÁM 312.

Szombat, 30. Vasárnap, 31.

Arany detektiv-sorozat IV. film!

**3 CSEPP
MÉRÉG**

Detektiv dráma 4 felvonásban.

Főszereplő: ERICH KAISERTITZ

Előadások: szombaton 6 és fél 9 órakor.
vasárnap 3, 5, 7 és 9 órakor.

Helyárak:

Páholyülés 1-80 K, zsölye 150 K, I. hely 1-50 K, II. hely 1- K, III. hely 60 fillér.

— A városi mozi tegnapi műsorán igen érdekes és látványos darabok szerepeltek. „Az otthon” című regényes amerikai film, melyben kiváló művészek szerepeltek. Továbbá egy kedves, szépen illusztrált vigjáték „Szépségverseny Siófokon” címen, mindkettő nagy tetszésben részesült.

— A modern moziban tegnap este a „Legyen világosság” című kulturfilmét játszották le telt ház előtt. A tanulságos film lepergése után mindenki a legnagyobb meglepődéssel hagyta el a mozit. E filmet közkívánatra legközelebb ismét lejátszák. Szombaton és vasárnap a „3 csepp mérég” című detektiv dráma kerül a vászonra.

KÖZGAZDASÁG

Az Országos Központi Hitelszövetkezet, mint a tengerisíra kivonásáról és forgalombahozataláról szóló 4352-917. M. E. számú kormányrendelet végrehajtója, a malmok és sertéshizlalók ellenőrzését az egyes vidéki képviselőségek hatáskörébe utalta és a képviselőségek a fenti kormányrendelet végrehajtásában lényeges és fontos szerepet kaptak.

A malmok és sertéshizlalók tényleges ellenőrzését az egyes képviselőségekhez szolgáltat-tételre beosztott malomellenőrök végzik és az ellenőrzésnek, valamint szervezésnek ilyen módon való decentralizációja lényegesen hozzá fog járulni a tengerisíratlanítási akció sikeréhez.

Torontálvármegye területe a temesvári képviselőség (Belváros, Szerb-u. 6.) működési köréhez tartozik.

CLUB-MOZI

a Club-kávéházban. Telefon: 47. sz.

Szombaton egy előadás, fél 9 órakor.
Vasárnap 3 előadás, 6, fél 8 és 9 órakor.

Az asszony hírneve.

Dráma 3 részben. És a kísértő műsor.

Teljesen új technikai felszerelés.

Helyárak: Páholyülés 1-80, zsölye 1-50, I. hely 1-20, II. hely 1- K, III. hely 60 fillér.

Az előadást a 12-esek cigányzenekara kíséri.

**Konvenciós,
lovakhoz értő**

**cselédedet
keresek.**

Móricz József földbirtokos.
Gyér, Torontálmegye.

VILAGRA-SZÓLÓ-ÚJDONSÁG!

Lurion
CIPÖKRÉM-VIASZK

**Öt perc alatt
egy adag Lurion cipőkrém-viaszkból
bárki egy negyed-kiló legfinomabb
cipőcrémet főzhet**

ÁRA 2-K. MINDENÜTT KAPHATÓ!

**Montonviaszk-Művek-Részvénytársaság,
BUDAPEST VI. LANDRASSY-UT 74.**

**Csak
Gyöngyvirág, Ibolya, Orgona
és Eau de Fleurs illatokat
használjunk**

a Dunántúli Gazdasági Szeszgyárosok Szeszfinomító Részvénytársaság, Nagykanizsa gyártmányából, mert

felülmul minden külföldi gyártmányt.

Az antalfalvai járás főszolgabírája.

1590-1918. kig. szám.

Pályázati hirdetmény.

Lemondás folytán megüresedett torontálvásárhelyi községi I. irnoki állásra pályázatot hirdetek.

Az állás javadalmazása évi 1600 korona készpénz és a háboru tartamára 320 korona drágasági pótlék a községtől s a megválasztás napjától a törvényben előirt háborus segély az államtól.

Felhivom mindazokat, kik az állást elnyerni óhajtják, hogy eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeiket hozzam folyó évi április hó 15-ig annyival is inkább benyújtás, mert a később érkezetteket figyelembe nem fogom venni.

Antalfalván, 1918. évi március hó 26-án.

Zsiros Imre, főszolgabíró.

Egy
„Szanitász” szobagőzfürdő
teljesen új állapotban
eladó.
Cím a kiadóhivatalban.

A panesovai szolgabírószágtól.

1658-1918. szám.

Pályázati hirdetmény.

A lemondás folytán üresedésbe jött bárányosi segédjegyzői állásra pályázatot hirdetek.

Ezen állással alábbi fizetés van egybekötve: Évi fizetés a községtől 800 korona, állami kiegészítés évi 600 korona, lakbér évi 100 korona és 2 öl tűzifa természetben.

Felhivom mindazon okleveles jegyzőket, akik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket folyó évi április hó 26-ig a panesovai szolgabírószágnál nyújtsák be.

A választás napját később fogom meghatározni.

Panesova, 1918. évi március hó 24-én.

Dr. Gyertyánffy Jenő, főszolgabíró.

Faszenelet

egész és félwaggon tételekben
ömlesztve, kisebb tételekben
vevő zsákjaiban szállit saját
— igazolványaival. —

Tűzifát

ugyancsak az eladó szállitási
— igazolványaival. —

Klein Gyula, Barcs

Ügyes kifutóleány

azonnali belépésre kerestetik.

Cím a kiadóhivatalban.

FASZÉN

kis és nagy tételekben
jutányosan kapható

Kurländer Imre

hajózási vállalkozó, épületfa-, tűzifa- és
szénnagykereskedő cégnél

Nagybecskerekén.